

موج جدید حملات تخریبی به باغ اکولوژی نوشهر

حامد شفيعی

چهارشنبه 5 تیر 1392

حامد شفيعی - روزنامه بهار - باغ گیاهشناسی نوشهر به عنوان یکی از ذخیره گاه های ژنتیکی گیاهی خاورمیانه با درختانی با عمر ۹۰ سال، حدود ۵۴ سال پیش به عنوان نخستین باغ پژوهشی و اکولوژیک در ایران پایه گذاری شد که پرورش ۱۴۰۰ گونه نادر گیاهی در آن باغ موزه، آن را به یک میراث بی بدیل ملی تبدیل کرده است. اما در روز هشتم آبان ماه ۱۳۸۹، اداره کشتیرانی و بنادر مازندران (نوشهر) با حمایت مسئولان استان مازندران اقدام به تصرف و تخریب حدود ۳ هکتار از این باغ برای احداث جاده کرد که با اجرای عملیات راه سازی، حدود ۱۰ هزار اصله درخت، درختچه، نهال و چندین هکتار زمین زیرکشت گیاهان دارویی تخریب شد که با واکنش تند سازمان های مردم نهاد سراسر کشور روبه رو شد. نتیجه این رفتار واکنشی سمن ها، عقب نشینی مسئولان ارشد دولت دهم بود. اما در واپسین روزهای باقیمانده از عمر دولت دهم، مسئولان استانداری مازندران و نماینده چالوس و نوشهر در مجلس شورای اسلامی با پیگیری های خود فاز دیگری از تخریب این سرمایه ملی - طبیعی کشورمان را از سر گرفته اند. به همین مناسبت روزنامه بهار مصاحبه ای را با کوروش برارپور، تحلیل گر مسائل استراتژیک ایران و مدیر عامل بنیاد توسعه پایدار کلاردشت انجام داده است که در ادامه این گزارش می خوانید.

* تاریخچه و نقطه شروع تخریب باغ از کجا بوده است؟

- دولت دهم، در سفرهای استانی خود به مازندران مصوبه ای را مبنی بر احداث جاده برای توسعه بندرگاه نوشهر به تصویب رساند که این مصوبه اعلام می کند: ... بر اساس ضوابط قانونی از ضلع شرقی باغ اکولوژی نوشهر برای احداث جاده اقدام شود و ... یعنی محتوا و متن مصوبه هیچ اشاره ای به واگذاری و تخریب باغ به منظور توسعه بندرگاه نوشهر نمی کند! اما مسئولان اداره کشتیرانی مازندران (نوشهر) بدون مجوز اداری و بدون حکم قضایی و به صورت خودسرانه، با اجرای یک سلسله عملیات شبانه نظامی و با حمله به باغ یادشده با استفاده از ماشین های سنگین و پشتیبانی کارکنان خود که در نقش پیاده نظام های ملیس به لباس شبانه نظامیان بودند، اقدام به تخریب دیوار ضلع جنوب شرقی باغ و ریشه کن کردن حدود ۱۰ هزار اصله درخت نایاب کردند.

* متولی اصلی این باغ کیست و طی این کنش و واکنش ها نقش آن ها در محافظت از باغ چگونه بوده است؟

- متولی و مرجع تصمیم گیری درباره این باغ بر اساس اساسنامه آن، هیات امنای موسسه تحقیقات کشاورزی کشور است که از زیرمجموعه های وزارت جهاد کشاورزی بوده و متشکل از: وزیر جهاد کشاورزی، وزیر علوم، چند معاون وزیر و چند عضو هیات علمی دانشگاه است. یعنی بر اساس قانون، تنها مرجع تصمیم گیری برای توسعه یا هر اقدام دیگری برای آن باغ، هیات امناء آن است و بر این اساس حتی رییس جمهوری هم نمی تواند به صورت دستوری یا تحکمی درباره باغ تصمیم گیری کند. البته آقای احمدی نژاد این کار را کرده است! یعنی به وزیر جهاد به عنوان رییس هیات امنای موسسه یادشده دستور داده تا در برابر عملیات تخریبی عاملان تخریب باغ یادشده، اقدامی نکند! در ضمن با توجه

به این که نظام ما یک نظام مردم سالار است و این باغ به عنوان یک اثر ملی-طبیعی به ثبت رسیده و صد البته طبق دو اصل ۴۵ و ۵۰ قانون اساسی کشورمان، متولیان اصلی این باغ مردم هستند. بنابراین، سمن ها که برآمده از متن جامعه و با نیت های خیرخواهانه فعالیت می کنند و بر اساس وظیفه قانونی و اخلاقی شان، خود را موظف به حفاظت و حراست از باغ میراث اکولوژی نوشهر می دانند، پاس دارندگان اصلی و واقعی این باغ به حساب می آیند.

* انگیزه مسئولان ذی ربط به ویژه مسئولان استانی مازندران، از تخریب این باغ میراث چیست؟

- همان طور که رییس جمهوری منتخب، جناب آقای روحانی در یکی از مصاحبه های اخیرشان اشاره کرده اند، بعضی از مسئولان ممکن است بر اساس «مدل رشد اتوبوسی» در دولت های نهم و دهم و آن هم «بدون بلیت تخصص» بر جایگاه های مدیریتی تکیه زده باشند. بنابراین در چنین شرایطی که صلاحیت سیاسی افراد بر استعداد های ذاتی و تخصص آن ها می چربد، لاجرم نتیجه این خواهد شد که افرادی را بر مناصب مدیریتی بگمارند که بر اساس یک مدل خویشاوندسالار یا قبیله سالار رشد کرده باشند و نه یک مدل شایسته سالار یا نخبه مدار. قطعاً کسانی که در چنین شرایطی به صورت قارچ گونه در مدل های رشد کاذب قرار می گیرند، انگیزه هایی به غیر از توسعه پایدار و پیشرفت ملی را دنبال می کنند. بنابراین در شرایط یاد شده نباید از چنین افرادی، چیزی به غیر از تخریب و رواج وندالیسم انتظار داشت.

* همان طور که اشاره کردید، تفکر و مشی پیروان مکتب وندالیسم به تخریب چیزهای با ارزش تاکید دارد. ریشه تفکر وندالی در چند سال اخیر در کشورمان را در چه می دانید؟

- زیرساخت ها یا بهتر است بگویم فرآیندهای توسعه در کشور ما در زیر چتر سیستمی پنهان مدیریت می شود که در ادبیات توسعه «سیستم تاراج» یا Spoil System نامیده می شود. اساس تفکر دولت های رانتیر، گسترش رانت، اتلاف منابع، فرسایش سرمایه ها و تباهی هوش ها و برباد دادن ژن های برتر است. تفکر غالب بر دولت های نهم و دهم که با نگرش نفتی بر مسند مدیریت کشور قرار گرفت، مشی دولت رانتیر است. بنابراین در چنین دولتی، شرایط یا تمهیداتی فراهم می شود تا ۳۰۰۰ میلیارد تومان سرمایه ملی به تاراج برود، حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان پول بیت المال به دست حدود ۳۰۰ نفر بیفتد و سرمایه های ملی در بانک های کشور بلوکه شود، سالانه حدود ۱۵۰ هزار نفر از مغز های متفکر کشور به جوامع دیگر مهاجرت کنند، سرانه جنگل در کشور به کمتر از ۲/۰ هکتار برسد که یک چهارم میانگین جهانی است، باغ موزه اکولوژی نوشهر تخریب شود و...!

* درباره جلوگیری از تخریب باغ اکولوژی نوشهر چه اقداماتی از سوی سمن ها صورت گرفته است؟

- در این باره اقدامات شایسته ای از سوی NGO های سراسر کشور صورت گرفته است به گونه ای که اگر سمن ها نبودند، می باید تاکنون فاتحه آن باغ را می خواندیم. تجمع سمن ها در محل باغ، تحصن در برابر استانداری مازندران، شکایت کیفری از مدیر اداره کل کشتیرانی مازندران (نوشهر) و محکومیت ایشان در محاکم قضایی، ارسال طومار برای مسئولان نظام علیه متجاوزان و مسببان تخریب باغ و واکنش های رسانه ای سلسله اقداماتی است که در دو سال گذشته توسط سمن ها انجام شده است.

* آیا مسئولان ارشد کشوری و استانی در دولت های نهم و دهم با سمن ها همکاری لازم را در این زمینه داشته اند؟

- اگر همکاری می کردند که موضوعی برای این مصاحبه وجود نداشت! وقتی وزیر کشور دولت احمدی نژاد نامه محرمانه به زیر مجموعه های خود مبنی بر عدم همکاری با NGO ها را صادر می کند، وقتی مسئولان وزارت کشور در دولت احمدی نژاد لایحه قانون نظارت بر سمن ها را که بیشتر به «خودکشی مدنی» شبیه است تا قانون به مجلس شورای اسلامی ارائه می کند، وقتی استاندار مازندران در تماس تلفنی اعلام می کند: NGO ها برآمده از تمدن و فرهنگ سکولار غرب است و...، آیا می توان از چنین دولتی با چنین تفکری انتظار همکاری را داشت؟ به اعتقاد بنده، بهترین اقدام برای

چنین تفکری به‌منظور همکاری با سمن‌ها، بی‌اقدامی است. درخواست تحقیق و تفحص از استانداری مازندران توسط اکثریت نمایندگان مازندران، نشان از ناکارآمدی مسئولان استانی مازندران دارد که مسببان اصلی تخریب باغ میراث نوشهر هستند.

* برای جلوگیری از تخریب و حفاظت از باغ اکولوژی نوشهر چه انتظاری از دولت جناب آقای روحانی دارید؟

- قانون‌گریزی و تصمیم‌گیری‌های آنی، خلق‌الساعه و بدون عقبه کارشناسی یا پشتوانه علمی از ویژگی‌های دولت‌های نهم و دهم است. همین امر سبب شده تا کلان‌فرآیندهای مدیریتی کشورمان چه در حوزه داخلی و چه خارجی با خلاء تدبیر روبه‌رو شود. چه‌بسا علت اساسی ناامیدی طیف گسترده‌ای از اقتشار مختلف کشورمان تا پیش از انتخابات یازدهم ریاست‌جمهوری، همین بی‌تدبیری‌ها بوده باشد که با خلق حماسه سیاسی، همه کاستی‌ها را نادیده گرفتند. بنابراین از دولت جناب آقای روحانی که اتفاقاً دولت تدبیر و امید نیز نامیده شده، انتظار می‌رود نگرش دولت توسعه‌گرا و رویکرد پایدار را بر فرآیندهای توسعه کشور غالب کنند. یعنی در فرآیند توسعه، تنها به بعد اقتصادی یا عمرانی توسعه توجه نشود، بلکه پیشران‌ها یا محرک‌های توسعه اقتصادی کشور را با در نظر داشتن ابعاد انسانی، اجتماعی و زیست‌محیطی توسعه به پیش برانند. همچنین با توجه به این‌که قرار است روز چهارشنبه موج جدیدی از تخریب‌ها را بر باغ اکولوژی نوشهر تحمیل کنند، بنابراین از رییس‌جمهوری منتخب انتظار می‌رود به آقای ترکان به‌عنوان رابط بین دولت تدبیر با دولت دهم در شرایطگذار مدیریتی، اعلام کنند تا تمهیداتی را فراهم کنند که باغ میراث اکولوژی نوشهر به حالت پیشین و اصلی خود بازگردد.

+++++

برچیده تبرستان از خبرنامه گویا 2013-6-26

<http://news.gooya.com/society/archives/162417.php>